

(NE)KAKOVOSTNA KULTURA – Skupina Terrafolk je 13. in 14. 9. 2005 razprodala koncerta s simfoniki RTV Slovenije v ljubljanskih Križankah. Foto Ljubo Vukelič

Vrednost kulture se določa s subvencijami

Terrafolk niso dovolj dobri

Ministrstvo za kulturo je zavrnilo denarno pomoč skupini Terrafolk pri promociji nove plošče v tujini in pri njihovem nastopu v Liverpoolu – Koliko kulture komuniciranja premorejo na ministrstvu za kulturo?

Slovenska popularna glasba je v svetu, razen nekaj izjem, precejšnja neznanca. Nedvomno imajo mednarodno kariero Laibach in verjetno le še Terrafolk in Magnifico. Laibach so imeli z državo, tako socialistično kot kapitalistično, zelo različne odnose, ki pa pogosto niso izražali naklonjenosti države njenemu delovanju. Magnifico je že dvignil roke od države oziroma ministrstva za kulturo in se povezal s Telekomom, ki mu bo sponzoriral turnejo po Sloveniji in Balkanskem polotoku. Skupina Terrafolk, ki je imela veliko koncertov predvsem po Evropi, tudi z različnimi orkestri, pa po mnenju strokovne komisije ministrstva za kulturo ni dovolj dobra, da bi prejela kakšen proračunski evro za lažjo izvedbo promocijske turnee v tujini.

Graeme Higgs iz agencije Stage Planet, ki je zadnjih sedem let mednarodni predstavnik skupine Terrafolk, je na ministrstvo za kulturo, predsedniku Republike Slovenije, predsedniku vlade in slovenskim medijem poslal protestno pismo, zaradi, po njegovem mnenju, neprimernega in celo žaljivega odnosa države do mednarodno uveljavljenih umetnikov iz skupine Terrafolk.

Agenciji so ponudili, da bi skupina Terrafolk nastopila v koncertni dvorani v Liverpoolu na prireditvah v evropski kulturni prestolnici. Ker bi za to potrebovali nekaj denarja, so vzpostavili stik s Tanjo Orel Šturm, vodjo sektorja za promocijo in mednarodno sodelovanje, ki naj bi Higgsa zelo grobo zavrnila in celo dejala, da so Terrafolk goljufi.

Sicer pa ministrstvo za kulturo, v primerjavi s švedsko vlado in evropsko komisijo, ni imelo posluha za skupino Terrafolk tudi pri razdeljevanju denarja na lanskem razpisu zbiranja predlogov za promocijo slovenske kulture v tujini leta 2008, na

katerem so bili zavrnjeni. Strokovna komisija je to utemeljila z naslednjimi argumenti: »Glasbena ustvarjalnost skupine Terrafolk ne razkriva najvišjih dosežkov slovenske glasbene umetnostne tvornosti. Izбира in obdelava glasbenega gradiva ne dokazuje kompleksnejših in inovativnejših kompozicijskih struktur, ustajaleni pa ostajata tudi izrazna raven in vsebinska sporočilnost. Komisija zato ocenjuje, da sicer na dobro izbranih lokacijah skupina ne more predstavljati vrhunskih slovenskih umetniških dosežkov.«

Kot so nam sporočili z ministrstva za kulturo, je Društvo za eno glasbo na javni razpis prijavilo projekt Promocijska turneja novega albuma Terrafolk po evropskih prestolnicah in drugih mestih, delno s slovenskim Simboličnim orkestrom. Projekt je na podlagi presoje strokovne komisije ministrstva za kulturo za promocijo in mednarodno sodelovanje prejel skupaj 68 točk (za sklop splošnih kriterijev 48 točk, za sklop prednostnih kriterijev 20 točk) od mo-

žnih 100 točk. V nabor projektov, predlaganih za sofinanciranje so bili izbrani projekti, ki so bili v postopku ocenjevanja ovrednoteni višje (nad 70 točk).

Skupina Terrafolk se je na določitev pritožila, saj je prejemnica najuglednejšega evropskega priznanja za glasbene ustvarjalce na področju glasbe sveta radijske postaje BBC, v tujini in doma pa je deležna velike pozornosti splošne in strokovne javnosti, njen glasbeni izraz naj bi bil kakovosten presežek v evropskem kontekstu razumevanja sodobne glasbe. V pritožbi so še omenili, da jih skrbi, da je komisija izločila skoraj vse prijavitelje, ki ne spadajo na področje t. i. resne, klasične glasbe.

Na ministrstvu za kulturo zagotavljajo, da se je komisija posameznih vlog s področja glasbe lotila po presoji umetniške tehtnosti projekta.

Glede besed izrečenih med Tanjo Orel Šturm in Graemom Higgosom

pa je Nina Orel, ki je na ministrstvu za kulturo odgovorna za odnose z javnostmi, zapisala, »da je od omejenega pogovora z agentom skupine Terrafolk preteklo že skoraj dva meseca in je težko trditi, katere izraze je kdo v telefonskem pogovoru uporabil. Po ostrem napadu gospođa Higgsa, katerega sredstva komunikacije so precej nenavadna, mu je gospa Tanja Orel Šturm 10. junija že poslala odgovor.«

Koliko kulture komuniciranja premorejo na ministrstvu za kulturo že vedo sami, je pa precej nenavadno, da Slovenija ne izkoristi izrednih priložnosti za promocijo slovenske kulture v tujini, pa tudi če je to popularna kultura, ki pritegne več občinstva. In to prav v letu evropsko zapovedanega medkulturnega dialoga, ki ga poleg drugih slovenskih glasbenikov še najboljše pozna prav glasbeno delovanje skupine Terrafolk.

ZDENKO MATOZ
Za glasbene projekte, ki so jih odobrili na podlagi javnega razpisa za zbiranje predlogov za promocijo slovenske kulture v tujini leta 2008 je ministrstvo za kulturo razdelilo 75.800 evrov, in sicer Kulturnemu društvu Orfej 4.000 evrov, KUD Kataman 4.000 evrov, Samu Salamonu 1.600 evrov, Kulturnemu društvu Poslanstvo Sv. Martina 6.000 evrov, Vokalnemu društvu Bel Canto 3.000 evrov, Tadeju P. Kenigu 2.500 evrov, KUD Cortesia 1.500 evrov, APZ Tone Tomšič 15.000 evrov, Društvu slovensko-makedonskega prijateljstva 3.500 evrov, Cantabel productions Glasbena produkcija 2.000 evrov, IM.PULS, d. o. o, 7.100 evrov, Društvu Ansambel MD7 5.900 evrov, Slovenskemu oktetu 2.900 evrov, Consortium artisticum 2.100 evrov in podjetju Hommage Andreja Vozliča 14.700 evrov.

RadioCona – radijska postaja za sodobno umetnost

www.cona.si/radio

Na radijski frekvenci 88.8MHz bo danes začel oddajati RadioCona – projektna občasna radijska postaja za sodobno umetnost, kjer bodo poslušalci – predvsem iz Ljubljane – lahko do 30. junija (vsak dan od 9. do 23. ure) spremljali aktualne radijske prispevke, tokrat na temo avtorskih pravic. Avtorja Irena Pivka in Brane Zorman sta skupaj s številnimi sodelavci zasnovala umetniški, intermedijski projekt, ki se je naselil v javno dostopno radijsko frekvenco. Namen projekta je vzpostaviti legalno projektno radijsko frekvenco za sodobno umetnost. Internetna stran: www.cona.si/radio. Prosilci smo ju za odgovore na vprašanja o novem (umetniškem) mediju, možnostih oddaje in programu.

Bolj za šalo: ali je nova radijska postaja RadioCona zasebna?

RadioCona je začasna radijska postaja za sodobno umetnost – je umetniški projekt, ki naseli javni prostor, javno radijsko frekvenco. Za ustvarjalce in uporabnike sodobne umetnosti želimo vzpostaviti komunikacijski kanal v javnem prostoru radijskega spektra. RadioCona omogoča vzpostavitev novega prostora sodobne umetnosti. To je projektni radio, ki se v eter vključuje občasno, za kratek časovni interval in je namenjen procesiranju, razstavljanju, predvajanju in komentiranju sodobne umetnosti. Gre za umetniški projekt, ki je dobil začasno frekvenco pri agenciji APEK za namen prireditve. RadioCona ni zasebna radijska postaja, ne komercialna, ne kaj podobnega. Je umetniški projekt. Kontekst umetnosti vsebine programa je bolj poglobljen logiki galerije in kuriranju prispevkov projektov. Lahko pa se temu reče svobodni radio na legalni frekvenci; morda izključujoče ali pa tudi ne.

Projekt RadioCona odpira vprašanja proste dostopnosti specifičnih projektov do medijskega prostora. In hkrati odpira vprašanje pojavnosti drugačnih vsebin v kontekstu radijskega etra. Morda je to pobuda za civilni radio? Odpira se veliko tem, v kakšnem kontekstu in obliki bi radijske frekvence lahko doleale.

Gre torej za galerijo sodobne umetnosti, ki ni klasična »kocka«, je torej brez fizičnih sten, njen prostor je »eter«. Razstavlja te, glasbene projekte, verbalne prispevke ...

Ja, tokrat bomo predstavili dela 14 umetnikov, avtorjev, ki so: Marko Batista, Dejan Habicht, Kataman, Tanja Lažetič, Luka Prinčič, Vlado Repnik, son:DA, SoOgleđi, Miha Erman, Borut Savski, Nika Špan, Igor Štromajer, Brane Zorman in ekipa Jutrnjega pretega. Projekte smo pridobivali z našim razpisom za Odprti termin. Poleg predstavitev popolnoma umetniških projektov, je tokratna glavna tema avtorstvo. Na to temo imamo pripravljenih veliko pogovorov z umetniki, pravniki, raziskovalci. Glavna programa je tudi izražanje našega nestrinjanja z zakonsko podlago, ki omogoča t. i. kolektivkam (institucijam, ki so pooblaščenice za zbiranje avtorskih pravic) zelo široko pristojnost. Tako ne moremo predvajati glasbe avtorjev, ki so nam to izrecno dovolili, ne da bi

plačali prispevke kolektivki. Tako tokrat ne bomo predvajali glasbe oz. predvajali bomo le glasbo, ki je zunaj pristojnosti kolektivnih organizacij. Predvajali bomo tudi teoretski blok, kjer se zbirajo posnetki predavanj, diskusij s temami sodobne umetnosti.

Kakšno je razmerje med živim in posnetim delom programa?

To razmerje je popolnoma nepomembno. Večina prispevkov, in seveda umetniških projektov, je posnetih. Le kako bi bilo drugače. A studio vsak dan deluje v živo; tu sta tehnik in povezovalc, oba delata v živo. Naši gosti bodo prav tako nastopali v živo. Zelo pomemben, aktiven in interaktiven komunikacijski del programa RadioCona s poslušalci je blog na spletni strani z

plačali prispevke kolektivki. Tako tokrat ne bomo predvajali glasbe oz. predvajali bomo le glasbo, ki je zunaj pristojnosti kolektivnih organizacij. Predvajali bomo tudi teoretski blok, kjer se zbirajo posnetki predavanj, diskusij s temami sodobne umetnosti.

Glede na to, da sta tovrsten projekt že predstavila, ali lahko povesta, kakšen je bil odziv? Vas je kdo slišal, so se poslušalci javljali v programu, sodelovali z novimi idejami?

Poleg oddajanja in slišnosti programa je zelo pomembna socialna, kulturna in intelektualna mreža (network), ki se spleta zunaj slišnosti etra. Dobesedno »naštrikaš« mrežo povezav med ljudmi, ki sooblikujejo program. Če sva v prvem oddajanju sodelovala s približno 20 posamezniki, se je ta številka v junjskem oddajanju potrojila, kar se pozna tudi po obsegu programa. Govorim seveda o aktivnih udeležencih. Pasivnih, ki zadevo spremljajo in komentirajo, je seveda še veliko, veliko več. Morda se tako lahko vrednoti odzivnost?

Arhiv oddajanja se sproti nalaga na spletno stran. Bodo najzanimivejši ali tehnični odlomki pozneje na voljo tudi v tiskanem gradivu?

Količina posnetega in zmontiranega materiala je že zdaj kar zajetna. Ja, razmišljava o izdaji neke oblike zvočne knjige, v katero bo zajet celoten avdiomaterial. Ves posneti – arhivirani material je nekašen zapis duha časa, je presek tistega, kar se v določenem času na različnih področjih dogaja, kaj posamezniki ali skupine mislijo.

Glavna tema tokratnega oddajanja bo namenjena avtorstvu. Ali to pomeni, da se bo RadioCona večkrat vzpostavljala, vedno na različne teme?

Prihodnost je bolj v rokah prekovalcev. A nekaj malega že vemo. Dogovarjamo se za jesenski termin, ko bi želela neposredno pojasniti možnost obstoja proste radijske frekvence. To pomeni, da bi bilo omogočeno neko frekvenčno območje, ki ga ne zavzemajo komercialne ali nacionalne radijske postaje. Želeli bi vzpostaviti dialog med akterji, ki delijo usodo frekvenc. Išče mo možnosti za vzpostavitev legalnega svobodnega medijskega pasu.

V zvezi z glasbo, ki je, kot praviš, ne bo veliko, izražate določen protest do kolektivnih organizacij, ki zbirajo tantieme. Verjetno pa boste lahko zapeli?

Malo glasbe pa, morda bomo malo peli, več pa bodo bele pitice, promet, atmosfera, računalniki ...
JELKA ŠUTEJ ADAMIC

Fotodokumentacija Dela

dodatnimi napotki o programu in tudi načinu poslušanja. Celoten program pa je nastajal od februarja letos.

Ali ste frekvence težko pridobili? So to posebne frekvence?

RadioCona uporablja začasno frekvenco, ki jo Agencija za pošto in elektronske komunikacije RS lahko podeli za namen prireditve.

Kakšna pa je slišnost programa? Je pokrita vsa Slovenija?

Ne. Pokrivamo Ljubljano. Moč oddajnika za tako prireditveno fre-

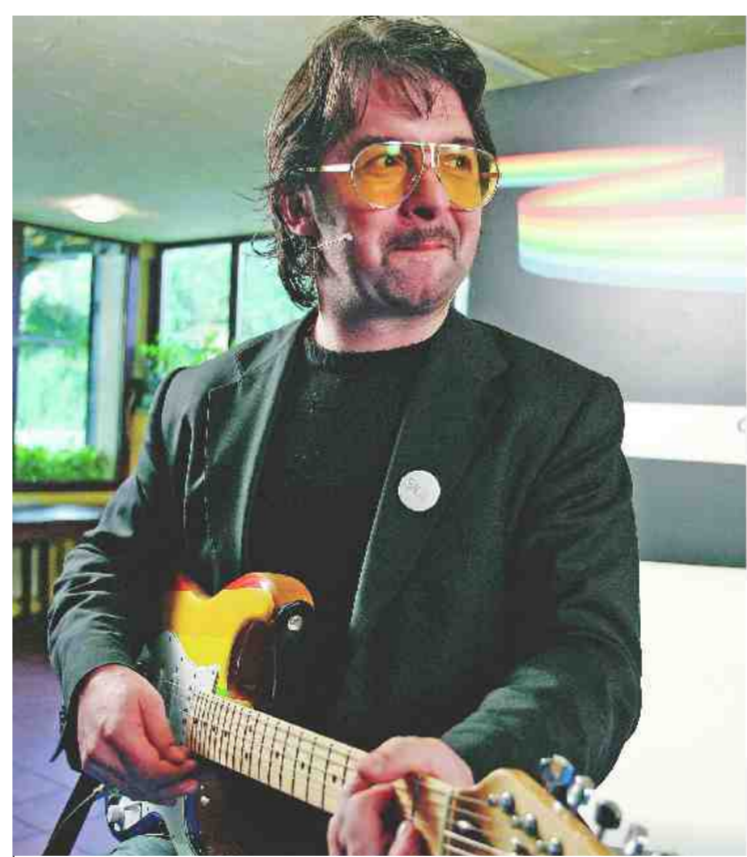
Zagrebska šepetanja

Koketiranje s fašizmom

V tej naši kolumni smo med prvimi glasili nasploh že konec oktobra 2002 pisali o pevcu Marku Perkoviču Thompsonu. Protestiral smo zaradi proustaških sporočil, ki so redno sestavni del razpoloženja in ikonografije Thompsonovih nastopov. Zdaj se znova vračamo k temu pevcu, in to zaradi njegovega nedavnega nastopa na zagrebškem Trgu bana Jelačića. Bralce moram ob tem spomniti, da prepeva Thompson svojvrstni balkanski rock, s katerim množice poslušalcev spodbujajo, da idealizirajo ustaštvo kot vrhino hrvaštva in celo kot tisto pravo čisto hrvaštvo. Vse svoje pesmi perfidno ovija v versko krščansko ornamentiko. Ljudi poziva k veri v Kristusa, enotnosti Hrvatov in spoštovanju družine. Skupaj s svojimi pisici besedil z besednjakom stare zaveze poziva boga, naj nam »z ne-

beških višav znova pošlje svojega sina, da nas bo iz bede popeljal do zmage«. Namesto znanega izreka svetega Tomaža Akvinskega »ljubi in delaj, kar hočeš«, Thompson sporoča »sovraži in delaj, kar hočeš«. Nismo pozabili njegovega verza »Jasenovac in Gradiška stara kao kuća Maksovih mesara«. Za tiste, ki tega ne vedo, naj povem, da sta bila Jure Francetić in Maks Luburić med drugo svetovno vojno zloglasna krvnika ustaškega režima. Svojo znano pesem »Čavoglav« Thompson redno začne z ustaškim pozdravom »Za dom spremni«. Zato ni prav nič nenavadnega, da so temu pevcu prepovedali nastope v Luksemburgu, na Nizozemskem in v ZDA, pred kratkim pa tudi v Sarajevu. Zato lahko rečemo, da je resnično čudna odločitev zagrebškega mestnega vodstva, da dovoli in celo finančno so-

deluje v organizaciji Thompsonovega nastopa na Trgu bana Jelačića, čeprav nekateri kolumnisti poudarjajo, da je to zdaj najmočnejši nastop župana in člana SDP Milana Bandića proti Zoranu Milanoviću in uradni politiki SDP. Celo premier Ivo Sanader je obsodil proustaški nastop Marka Perkoviča Thompsona in se ob tem čudil, da mladi tako naivno verjamejo v pevčeve politične in lažno domoljubne nastope. Najbrž ni treba posebej omenjati tega, da je nastop obsodila tudi židovska organizacija Bet Israel iz Zagreba. Sicer pa so redki ljudje, kot je prof. Ivo Banec, predsednik hrvaškega helsinškega odbora, ki je resnično dobro ocenil tega pevca, in to z besedami: »Če bi Thompson prepeval ljubzenske pesmi, bi zagotovo propadel, zato se raje opira na koketiranje s fašizmom.«
RATKO ČANGALOVIĆ

MAGNIFICO Foto Igor Zaplatil

Magnifico odhaja na turnejo

Zajedljivi videopoetični izpadi

Že jutri bo Magnifico nastopil v Mariboru na prenovljenem stadionu Ljudski vrt

Uspešni slovenski rocker Robert Pešut - Magnifico nadaljuje drugačne poslovne načine trženja svoje glasbe. Potem ko je svojo novo ploščo Grande Finale v sodelovanju z agencijo Arih in podjetjem Delo razdelil, je tokrat s podjetjem Telekom Slovenije podpisal pogodbo o sodelovanju pri trževju po slovenskih odrih, konec poletja in jeseni pa po odrih balkanskih držav.

Tako bo v petek Magnifico nastopil v Mariboru na prenovljenem stadionu Ljudski vrt na prireditvi Piše se leto, kjer bo tudi prvič zagrabil na novo »širokopasovno« fender stratocaster kitaro, ki mu jo je v Siolovih barvah podaril podpredsednik Telekomove uprave Dušan Mitič.

Telekom bo tudi sicer skrbel za Magnificove spletne predstavitve, med drugim tudi za njegove antiviruse – zajedljive videopoetične izpade. Sicer pa bo Magnifico 27. junija nastopil v Ajdovščini (Vertigo Fashion Club), 4. julija v Mariboru

(Festival Lent), 5. julija v Izoli (Noč na plaži, Simonov zaliv), 11. julija v Laškem (Pivo in cvetje), 2. avgusta v Vinici (kamp Katra) in 29. avgusta v Anhovem (Nočna scena o8). Svojo balkansko turnejo, ki bo vključevala nastope v Bosni in Hercegovini, Albaniji, na Kosovem in v Makedoniji, bo začel 16. avgusta z nastopom na znamenitem sarajevskem filmskem festivalu, od posebnih nastopov pa se mu obeta 15. novembra koncert v Dortmundu (Nemčija) na festivalu balkanske glasbe Mi plešemo. Z. M.

DELO PREDSTAVLJA

<p>KUHARICE Kuharice iz vsega sveta Zelena in vijolična?</p> <p>DELO - video 6,95 €</p> <p>Torek, 17. 6.</p>	<p>SEVERNA OBZORJA DVD 3</p> <p>DELO - video 7,94 €</p> <p>Sreda, 18. 6.</p>	<p>DI - GATA DVD 3</p> <p>DELO - video 6,99 €</p> <p>Četrtek, 19. 6.</p>	<p>VIKEND OVA FILMOTEKA Zlo</p> <p>DELO - video 6,75 €</p> <p>Petek, 20. 6.</p>	<p>Komplet THE DOG Nemško takser</p> <p>DELO - video 6,10 €</p> <p>Nedelja, 22. 6.</p>
--	--	--	---	--

Vsi DVD-ji, komplet THE DOG in knjiga KUHARICE so na prodajnih mestih en teden od datuma izdaja več informacij na: 080 11 99 in etrafika.delo.si